

Valtuustoaaloite 15.9.2025

Ilmainen aamupalatarjoilu perusopetuksen oppilaille

THL:n kouluterveyskyselyn vuoden 2023 tulosten mukaan¹ 4.–5.-luokkalaisista oppilaista 30 % ei syö aamupalaa joka aamu, 8.–9.-luokkalaisista vastaava luku on 42 %. Ravitsevan ja terveellisen aamupalan merkitys koulussa jaksamiselle ja oppimiselle on merkittävä. Terveellisten ruokarytmin mukaisten aterioiden korvaaminen nopeaa energiaa tuovilla välipaloilla tai herkuilla vaikeuttaa lyhyellä tähtäimellä keskittymistä ja pidemmällä aikavälillä vahingoittaa esimerkiksi suunterveyttä.

Kaikilla perheillä ei ole samanlaisia mahdollisuuksia tarjota lapsille ravitsevaa aamupalaa. Ruoka-apu.fi:n Ruoka-avun tilannekatsaus nro. 6:n mukaan² ruoka-avun tarve on vuonna 2024 kasvanut huomattavasti. 73% kyselyyn vastanneista 286 toimijasta kertoo asiakasmäärien kasvaneen ja samalla tarjottavan ruoka-avun vähentyneen. Kyselyyn vastanneiden toimijoiden joukossa on esimerkiksi kuntia, seurakuntia ja järjestöjä, kuten esimerkiksi SPR Satakunnan piiri. Ruoka-avun avuntarve kasvoi monissa ryhmissä, erityisesti esimerkiksi lapsiperheiden joukossa. Sama on todettu myös SPR:n ruoka-apukyselyssä vuonna 2024.

Ilmainen aamupalatarjoilu loisi puhtaasti ruokailun lisäksi sosiaalisen tilanteen, jossa oppilaat voivat aloittaa päivänsä yhdessä, mutta myös kiireettömän tilanteen, jossa koulun aikuiset voivat kohdata oppilaita. Kohtaamisessa olisi mahdollista keskustella oppilaan kanssa elämän mahdollisista haasteista ja arjesta vapaamuotoisemmassa ympäristössä. Positiivisia tuloksia ilmaisesta aamupalasta on saatu esimerkiksi Lahdessa³, jossa aamupalan tarjoilu on sekä rauhoittanut oppimisympäristöjä että tarjonnut sosiaalisen kohtaamisen tilan koulun aikuisten ja lasten välille.

Ilmainen aamupala oppilaille tukee myös Ulvilan kaupunkistrategian tavoitteita onnellisimmista ja osaavimmista nuorista. Mikä sen parempi aloitus välittävälle koulutukselle ja koulupäivälle kuin ravitseva ruoka nautittuna turvallisessa ympäristössä. Ulvilan kouluissa on 1.–2. luokilla mahdollisuus maksulliseen aamu- ja iltapäivätoimintaan, joissa tarjotaan aamupala ilman lisämaksua. 100–120 euron kuukausimaksut rajaavat kuitenkin osan perheistä pois aamupäivätoiminnan piiristä, huolimatta mahdollisuudesta anoa maksun alennusta tai maksun perimättä jättämistä. Ilmaiselle aamupalatarjoilulle olisi siis tarve. Ilmainen aamupalatarjoilu koskisi myös kaikkia perusopetuksen piirissä olevia lapsia ja nuoria 1. luokalta 9. luokalle.

Vasemmiston valtuustoryhmä esittää, että Ulvilan kaupunki aloittaa maksuttoman aamupalakokeilun Ulvilan perusopetuksen ala- ja yläkouluissa ja seuraa sen vaikutuksia oppilaiden hyvinvointiin.

Ulvilan Vasemmiston valtuustoryhmä 15.9.2025

¹THL: Kouluterveyskyselyn tulospalvelu

<https://raportointi.thl.fi/t/public/views/ktk/Indikaattorienvertailu?%3Aembed=y&%3AisGuestRedirectFromVizportal=y> viitattu 13.8.2025

² Ruoka-apu.fi: Ruoka-avun tilannekatsaus nro. 6 https://ruoka-apu.fi/wp-content/uploads/2025/09/Tilannekatsaus-nro-6_2025-Ruoka-apu.fi_.pdf viitattu 13.8.2025

³ Yle.fi <https://yle.fi/a/3-10968074>